

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Όσιος Νικόδημος ο Βατοπεδινός

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/2124/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 4/8/2012 12:12:00 πμ
Δημιουργία εγγράφου: 04/06/2026 22:09:27

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 11 Ιουλίου εκάστου έτους.

Ιερά Λείψανα: Η Κάρα του Αγίου βρίσκεται στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου Αγίου Όρους.

Ημ/νια Βίου: 4/8/2012 12:12:00 πμ

Βιογραφία

Πῶς ἀγέραστον καταλίπω τοῖς λόγοις;
Τὸν Νικόδημον, ὦ γέρας νῆψις νόου;

Θεωρία καὶ πράξει νικητῆς ὤφθης,
Κατ' ἐχθροῦ Νικόδημε, τοῦ παμβεβήλου.
Πῶς ἀγέραστον καταλίπω τοῖς λόγοις,
Τὸν Νικόδημον ὦ γέρας νῆψις νόου;

Ο Ὅσιος Νικόδημος, κατὰ κόσμο Νικηφόρος, ἀσκήτεψε σε κελλί κοντά στη μονή Βατοπαιδίου στις ἀρχές του 14ου μ.Χ. αἰώνα. Προήρχετο ἀπὸ το ὄρος του Αὐξεντίου, που βρισκόταν κοντά στη Χαλκηδόνα της Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἀποτελοῦσε περίφημο μοναστικό κέντρο ἀπὸ τον 5ο μ.Χ. αἰώνα. Λόγω ἐπιδρομῶν των Τούρκων ἦλθε στο Ἅγιον Ὄρος καὶ ἐγκαταστάθηκε πλησίον της μονῆς Βατοπαιδίου. Ἐκεῖ τον βρῆκε ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς (βλέπε 14 Νοεμβρίου) ἀσκούμενο καὶ λόγω της μεγάλης του ἀρετῆς θέλησε νὰ του υποταχθεῖ. Πληροφορίες σχετικές μας δίνει ὁ Ἅγιος Φιλόθεος ὁ Κόκκινος (βλέπε 11 Ὀκτωβρίου) στην ἐξαιρετική βιογραφία του: Ὁ ἅγιος Γρηγόριος «παρὰ τῆ του Βατοπεδίου γενόμενος λαύρα Νικοδήμῳ φοιτᾷ τῷ γενναίῳ, ἀνδρὶ θαυμαστῷ κατὰ τὴν πράξιν καὶ θεωρίαν, ὡς οἱ Ἄθω παροικούντες πλην ὀλίγων εἰσασι πάντες, κατὰ μὲν τὸν Αὐξεντίου βουνόν, ὡς ἀπαντικρὺ Βυζαντίου πρὸς ἀνατολὰς ἐν Χρυσουπόλει πέραν πρὸς τὴν ἄκρῳ κείται τῆς Προποντίδος, πρότερον πάσαν ἀρετῆς ὁδὸν ἠσκηκότι πρὸς ἄκρον, ἐν τῇ του Βατοπεδίου δ' ἐς ὑστερον γενομένῳ καὶ τοὺς αὐτοὺς τῆς ἀρετῆς ἀθλοὺς μετὰ τῆς σῆς σπουδῆς καὶ τῆς προθυμίας ἐπὶ πλείστον διηνηκότι, ἐνθα δὴ καὶ τοῦ θαυμαστοῦ καὶ μακαρίου μακαρίως διὰ Χριστὸν τετύχηκε τέλους. Τούτῳ τοίνυν καλῶς ὁ καλὸς ἐκεῖ Γρηγόριος προσελθὼν αὐτοῦ πού σκηνομένῳ καθ' ἡσυχίαν καὶ κείρεται παρ' αὐτοῦ καὶ πρὸς υποταγὴν ἐαυτὸν τελείαν ἐκδίδωσιν».

Εὐρισκόμενος πλησίον τοῦ θεοφόρου αὐτοῦ Γέροντος ὁ Ἅγιος Γρηγόριος εἶχε τελεία ὑπακοή καὶ υποταγή, συνεχὴ νηστεία καὶ ἀγρυπνία, ἀκατάπαυστη προσευχή, θερμὴ θεοτοκοφιλία, ἀγιοφάνειες καὶ ὑψηλὲς πνευματικὲς καταστάσεις, στις ὁποῖες τον ὀδηγοῦσε καὶ διατηροῦσε ὁ θεωρητικὸς καὶ διακριτικὸς ὅσιος Νικόδημος. Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ κατόπιν παρουσίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου του υποδείχθηκε νὰ ἐπαναλαμβάνει τὴν προσευχὴν του· «Φώτισόν μου τὸ σκότος».

Ὅλοι οἱ βιογράφοι τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἀναφέρονται στὸν Γέροντα τοῦ ὀσίου Νικόδημο καὶ τὸν ὀνομάζουν: «γενναῖον καὶ θαυμαστὸν Μοναχὸν κατὰ τὴν πράξιν καὶ θεωρίαν, γνωστὸν εἰς ὀλόκληρον τὸ Ἅγιον Ὄρος διὰ τὴν ἀρετὴν του». «Πολὺ γνωστὸν σε ὅλους τοὺς ἀγιορείτας. ὁ Νικόδημος ζούσε ἡσυχαστικά καὶ ἦταν μεγάλος Γέροντας». Πηγὴ ὅλων των πληροφοριῶν εἶναι ὁ ἅγιος Φιλόθεος ὁ Κόκκινος.

Κατὰ τὸν ἅγιο Φιλόθεο· «Τρίτος ἐνιαυτῶς τῷ Γρηγορίῳ μετὰ τὴν ἀποταγὴν ἡν καὶ Νικόδημος ὁ καθηγητῆς καὶ πατὴρ πλήρης ἡμερῶν των τῶν Θεῶν ὀμοῦ γεγονῶς καὶ των ἀνθρωπίνων ευκλεῶς καὶ μακαρίως ὄντως ἐξεδήμει πρὸς Κύριον». Ἐμεινε λοιπὸν ὁ ἅγιος Γρηγόριος παρὰ τὸν ὀσιο Νικόδημο ἐπὶ μίᾳ τριετίᾳ (1319 - 1322 μ.Χ.).

Ἡ μνήμη τοῦ ὀσίου Νικοδήμου τιμᾶται στις 11 Ἰουλίου. Ἀκολουθία ἐποίησε ὁ ὑμνογράφος Χαραλάμης Μπούσιας.

Λειτουργικά κείμενα

Απολυτίκιον

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Νικηφόρους ἀγῶνας κατὰ τοῦ δράκοντος, ἀσκητικῆ πολιτεία ἐν τοῖς ὀρίοις σοφέ, τῆς Μονῆς Βατοπεδίου πόθῳ ἤγαγες, καὶ ἀρετῶν ὑψηλῆς, χρηματίσας πρὸς μονάς, Νικόδημε αἰωνίου, μεταβέβηκας ἰκετεύειν, Χριστὸν ὑπὲρ τῶν σὲ τιμώντων φαιδρῶς.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Ὡς εὐσεβείας ὑποφήτην καὶ διδάσκαλον, καὶ θείας γνώσεως ἀσύλητον θησαύρισμα, ἀνυμνοῦμέν σε ἀγλάϊσμα μοναζόντων, ἀλλ' ὡς γνῶμων ἀκριβέστατος ἀσκήσεως, καθοδήγησον ἡμᾶς πρὸς βίον ἄληκτον, τοὺς κραυγάζοντας· Χαῖρε Πάτερ Νικόδημε.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις μονοτρόπων φῶς τηλαυγές, χαίροις διδασκάλων, θεοπνεύστων ὑπογραμμέ, χαίροις ὁ κοσμήσας, Μονὴν Βατοπεδίου, ἀγῶσι θεαρέστοις μάκαρ Νικόδημε.

Ὁ Οἶκος

Ἄριστος ὑψηλῆς, εὐσεβείας ἐπώφθης, Νικόδημε Ὀσίων φαιδρότης, νικηφόρους ἀγῶνας γὰρ σύ, διεξάγων κατὰ τοῦ δεινοῦ ὄφους, τὸν νοῦν κακῶν ἐκάθηρας, διό σοι ἐκβοῶμεν ταῦτα·

Χαῖρε, λειμῶν διδαγμάτων θεῖος·
χαῖρε, ψυχῶν κλονουμένων τεῖχος.
Χαῖρε, φοιτητῶν σου κανῶν ἀπλανέστατος·
χαῖρε, ἀρετῶν ῥοδεῶν εὐωδέστατος.
Χαῖρε, στόμα θεοκίνητον, κατευφραῖνον μοναστάς·
χαῖρε, ὄμμα γαληνότατον, τὸ οἰκτίρον ἀσκητάς.
Χαῖρε, ὅτι ἐκλάμπεις φωτισμοῦ θείου χάριν·
χαῖρε, ὅτι ἐκλύεις τοῦ δολίου τὴν μῆνιν.
Χαῖρε, ὑλκὰς ἠθῶν τῆς σεμνότητος·
χαῖρε, λαμπὰς ἀρρήτου φαιδρότητος.
Χαῖρε, φωτὸς τοῦ ἀκτίστου ὁ μύστης·
χαῖρε, παντὸς εὐσεβοῦς ὁ προστάτης.
Χαῖρε, Πάτερ Νικόδημε.

Ἄτερον Ὁ Οἶκος

Ἦχος πλ. δ΄. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Δεδεγμένος τῆς χάριτος θεῖον φῶς, καὶ σοφίαν τὴν κρείττω πεπλουτηκῶς, διέλαμψας Ὅσιε, ἐν τῷ Ἄθῳ Νικόδημε, καὶ διδασκάλων ὠφθης, φωστὴρ φαινότητος, καταπυρσεύσας πάσας, ἀζύγων τὰς φάλαγγας, γνώσεως ἀκτίσι, τοῦ φωτὸς τοῦ ἀκτίστου, δι' οὗ καὶ ἡμαύρωσας, τὴν ἀπάτην τοῦ ὄφους, ἀσκουμένων ακρώρεια, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων, ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἀγίαν μνήμην σου.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Όσιος Νικόδημος ο Βατοπεδινός

Σχετικές συνδέσεις

1. [Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός](#)
2. [Άγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης](#)

Παραπομπές

1. [Απόψεις για τη Μονή Βατοπαιδίου \(και όχι μόνο\)](#)
2. [VOUTSINASILIAS](#)
3. [Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού](#)
4. [ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ](#)